

Otwarcie na Wschód

Ludmiła Szypielewicz

Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego pod koniec listopada 2013 r. zorganizowało wyjazd do Moskwy dyrektorów polskich szkół, w których nauczany jest język rosyjski.

Wizyta studyjna została przeprowadzona już po raz drugi. Rezultatem wyjazdu poprzedniej grupy dyrektorów było zwiększenie liczby godzin języka rosyjskiego oraz wprowadzenie w niektórych szkołach elementów nauczania dwujęzycznego. Główne cele wyjazdu dyrektorów polskich szkół do Moskwy to:

- poznanie systemu edukacji w Rosji;
- spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Edukacji Rosji oraz omówienie możliwości współpracy szkół polskich i rosyjskich;
- spotkanie z przedstawicielami Dumy Państwowej zajmującymi się zagadnieniami edukacji;
- spotkania w moskiewskich szkołach i omówienie możliwości współpracy placówek edukacyjnych;
- spotkanie z kierownictwem Instytutu Języka Rosyjskiego im. Puszkina;
- przybliżenie rosyjskiej kultury.

Organizatorzy chcieli zaprezentować uczestnikom z Polski modele nauczania w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, pokazać im nie tylko system edukacji, ale także rosyjską kulturę i historię. W Polsce to od dyrektora szkoły zależy, czy język rosyjski jest nauczany w danej placówce oraz czy nauczyciele będą mieć pracę. To on może wpłynąć na rodziców i zachęcić ich, aby dzieci uczyły się jednego z głównych języków europejskich. Często zdarza się, że w mniejszych miastach dyrektorzy szkół prawie nic nie wiedzą o współczesnej Rosji, o Moskwie, o tamtejszych szkołach, programach nauczania i wykładanych językach.

Wyjazd przedstawicieli Biura Edukacji m.st. Warszawy, dyrektora Wydziału Edukacji województwa lubelskiego, a także dyrektorów różnego rodzaju szkół z mniejszych miejscowości przyczynił się do zwiększenia motywacji do propagowania języka rosyjskiego nie tylko w danej placówce, ale także w sąsiednich szkołach.

Program wyjazdu był bardzo bogaty. Rozmowy w Ministerstwie Edukacji Rosji były bardzo owocne i zakończyły się ustaleniem możliwych form współpracy między partnerami polskimi i rosyjskimi. Szczególnie ważne dla uczestników było także spotkanie z przewodniczącym komitetu edukacji Dumy Państwowej oraz prezesem zarządu fundacji Русский Мир Wiczesławem Nikonowem. Dyrektorzy odwiedzili także dwa gimnazja, technikum oraz uczestniczyli w programie kulturalnym, poznali najważniejsze zabytki Moskwy oraz miejscowości należące do tzw. Złotego Pierścienia Rosji.

Wizyta nie mogłaby się odbyć, gdyby nie organizacyjne i finansowe wsparcie fundacji Русский Мир i Instytutu Języka Rosyjskiego im. Puszkina oraz logistyczne i merytoryczne wsparcie АНО Пролог, w szczególności dyrektor generalnej Natalii Szemiakinej.

Uczestnicy opuszczali Rosję pełni wrażeń i nowych doświadczeń. Podkreślali, że zobaczyli zupełnie inną Rosję i Rosjan niż jest to podawane w mediach. Byli także zaskoczeni poziomem nauczania oraz dostępnymi w szkołach pomocami dydaktycznymi.

Organizatorzy są przekonani, że wyjazd pozwolił dyrektorom przeformatować patrzenie na Rosję, a co za tym idzie na

nauczanie języka rosyjskiego. Stowarzyszenie jest gotowe pomóc zainteresowanym placówkom w udoskonalaniu metod nauczania języka rosyjskiego i uzupełniania go o elementy

współpracy międzynarodowej. Rok po wyjeździe planowane jest także spotkanie wszystkich uczestników celem podsumowania osiągnięć w zakresie wprowadzania języka rosyjskiego w szkołach.

Inicjatywy Biura Edukacji m. st. Warszawy na rzecz nauczycieli języka rosyjskiego

Zasada promowania wielojęzyczności w warszawskich szkołach oznacza szukanie nowych rozwiązań, partnerów, projektów, by zachęcić nauczycieli i uczniów do nauki mniej popularnych języków. Od kilku lat obserwujemy powolny powrót języka rosyjskiego i zainteresowanie kulturą i życiem społeczno-gospodarczym Rosji i Ukrainy. Warszawa podpisała umowę o współpracy edukacyjnej z Kijowem (w 2008 r.), a od 2012 r. rozpoczęła realizację projektów z Moskwą i Smoleńskiem. Nawiązywanie kontaktów odbywa się zarówno na poziomie oficjalnym, jak i bardziej osobistym, dzięki wymianie między szkołami, wizytom nauczycieli i dyrektorów. O tym, jak ważne są bezpośrednie kontakty, przekonaliśmy się, uczestnicząc w wizycie studyjnej zorganizowanej przez Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego w listopadzie 2013 r. Biuro Edukacji Urzędu m.st. Warszawy reprezentowały Joanna Gospodarczyk, dyrektor BE i Bożena Gałażewska, koordynująca współpracę ze szkołami na Wschodzie. Możliwość wymiany doświadczeń, rozmowy z dyrektorami szkół, które w Moskwie przechodzą gruntowną reformę, pomogły w ustaleniu kierunków współpracy ze szkołami w obu miastach. Do obszarów naszego wspólnego zainteresowania zaliczyliśmy projekty szkół zawodowych (rozwijająca się współpraca m.in. szkół odzieżowych, które już uczestniczyły w międzynarodowych pokazach mody); doskonalenie umiejętności językowych nauczycieli języka rosyjskiego, wspólne projekty szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (m.in. projekty dotyczące wiedzy o historii i kulturze Rosji i Polski).

Równie obiecujące są nowe projekty ze szkołami ze Smoleńska. Współpracę rozpoczęła i prowadzi Krystyna Kancewicz, doradca metodyczny m.st. Warszawy, nauczycielka LO im.

L. Kossutha. Kontakty szkół ursynowskich, a od 2013 r. szkół z innych dzielnic Warszawy pozwoliły na realizację wymiany młodzieży ze Smoleńska. W październiku 2013 r. w dwóch tygodniowych turach młodzież z gimnazjów i liceów warszawskich oraz szkół smoleńskich uczestniczyła w warsztatach artystyczno-językowych w Warszawie i Kazimierzu Dolnym. Oprócz możliwości doskonalenia języka rosyjskiego, a także angielskiego i polskiego młodzież zwiedzała, poznawała kulturę i historię, uczyła się różnych technik artystycznych (od rysunku po fotografię). Na wiosnę planowany jest wyjazd warszawskich uczniów do Smoleńska. Zwieńczeniem projektu będzie wystawa poplenerowa prac uczniów, które powstały w Kazimierzu Dolnym. Wernisaż wystawy planowany jest Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy na Placu Konstytucji 4 w pierwszej połowie maja br.

Planując wszelkiego rodzaju inicjatywy o charakterze edukacyjnym i kulturalnym, bierzemy pod uwagę rok 2015, który został ogłoszony Rokiem Polskim w Rosji i Rosji w Polsce. Wierzymy, że projektowane przez nas działania (warsztaty dla uczniów i nauczycieli, organizacja wystaw artystycznych, przedstawień, telemosty itd.) przyczynią się nie tylko do rozwoju języka rosyjskiego, ale również pozwolą nam zaistnieć w świecie edukacji i kultury w Rosji. Ważna będzie dla nas systemowa wymiana młodzieży i nauczycieli. Pomoże to w przełamywaniu wzajemnych stereotypów, wzbogaci wzajemną wiedzę o współczesnej Polsce i Rosji, historii obu państw, kulturze i dziedzictwie obu narodów. ymina dobrych praktyk oraz wspieranie atrakcyjnych form nauczania j. rosyjskiego przyczyni się z pewnością do wzrostu zainteresowania tym językiem i kulturą, którą reprezentuje.

Joanna Gospodarczyk, Bożena Gałażewska

dr hab. Ludmiła Szpielewicz

Samodzielny pracownik naukowy w Zakładzie Komunikacji Językowej Instytutu Rusycystyki Wydziału Lingwistyki Stosowanej UW. Członkini Prezydium МАПРЯА. Prezes Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli i Wykładowców Języka Rosyjskiego. Autorka monografii oraz artykułów naukowych z zakresu metodyki nauczania języków obcych oraz psycholingwistyki. Organizatorka wielu międzynarodowych konferencji naukowych, festiwali oraz seminariów dla nauczycieli języka rosyjskiego.